

Wtorek, 13 września 2016 r.

P8_TA(2016)0337

Fundusz powierniczy UE dla Afryki: skutki dla rozwoju i pomocy humanitarnej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2016 r. w sprawie funduszu powierniczego UE dla Afryki: skutki dla rozwoju i pomocy humanitarnej (2015/2341(INI))

(2018/C 204/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 41 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
 - uwzględniając art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
 - uwzględniając unijny kryzysowy fundusz powierniczy na rzecz stabilności oraz eliminowania przyczyn migracji nieuregulowanej i wysiedleń w Afryce (fundusz powierniczy UE dla Afryki), utworzony podczas szczytu w Valletcie poświęconego migracji, który odbył się w dniach 11 i 12 listopada 2015 r.,
 - uwzględniając wspólny plan działania przyjęty podczas szczytu w Valletcie,
 - uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony, podpisaną w Kotonu dnia 23 czerwca 2000 r.⁽¹⁾, jej kolejne rewizje oraz załącznik IC do niej (wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020), odpowiadający 11. Europejskiemu Funduszowi Rozwoju (EFR);
 - uwzględniając wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020, określające budżet UE, oraz zawarty w nich dział budżetowy 4 („Globalny wymiar Europy”);
 - uwzględniając program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, przyjęty na Szczycie ONZ w sprawie Zrównoważonego Rozwoju, który odbył się w Nowym Jorku w 2015 roku,
 - uwzględniając wspólny dokument roboczy zatytułowany „Gender Equality and Women’s Empowerment: Transforming the Lives of Girls and Women through EU External Relations 2016–2020” („Równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet: odmiana losu dziewcząt i kobiet w kontekście stosunków zewnętrznych UE w latach 2016–2020”) (SWD(2015) 0182) oraz konkluzje Rady z dnia 26 października 2015 r., w których zatwierdzony został odnośny plan działania w sprawie równości płci na lata 2016–2020,
 - uwzględniając pekińską platformę działania (1995 r.) i program działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju (ICPD – 1994 r.) oraz wyniki ich konferencji przeglądowych,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju oraz opinię Komisji Budżetowej (A8-0221/2016),
- A. mając na uwadze, że głównym celem funduszu powierniczego UE dla Afryki (EUTF) podpisanego przez przewodniczącego Komisji wraz z 25 państwami członkowskimi UE oraz Norwegią i Szwajcarią, uruchomionego podczas szczytu w Valletcie poświęconego migracji w dniu 12 listopada 2015 r. przez partnerów europejskich i afrykańskich, jest pomoc we wspieraniu stabilizacji w regionach i przyczynienie się do lepszego zarządzania migracją; mając na uwadze, że w ujęciu bardziej szczegółowym celem EUTF jest wyeliminowanie źródłowych przyczyn destabilizacji, przymusowych wysiedleń i migracji nieuregulowanej poprzez promowanie odporności, szans gospodarczych, równości szans, bezpieczeństwa i rozwoju;

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.

Wtorek, 13 września 2016 r.

- B. mając na uwadze, że Konsensus europejski w sprawie rozwoju w dalszym ciągu stanowi doktrynalne ramy dla unijnej polityki rozwoju, a Konsensus europejski w sprawie pomocy humanitarnej potwierdza podstawowe zasady pomocy humanitarnej; mając na uwadze, że w nowym programie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 pokój został uznany za kluczowy warunek rozwoju oraz że wprowadzono cel zrównoważonego rozwoju nr 16 dotyczący pokoju i sprawiedliwości; mając na uwadze, że UE i jej partnerzy w obszarze pomocy humanitarnej muszą być w stanie zapewnić pomoc i ochronę w oparciu o potrzeby i poszanowanie zasad neutralności, bezstronności, humanitaryzmu i niezależności działań humanitarnych, jak zapisano w prawie międzynarodowym, a w szczególności w międzynarodowym prawie humanitarnym;
- C. mając na uwadze, że w Afryce nadal występuje bardzo wysokie tempo wzrostu liczby ludności i tylko powolny spadek dzietności, co stanowi sytuację, która w niedalekiej przyszłości doprowadzi do gwałtownego wzrostu populacji młodych osób w wieku produkcyjnym, przynosząc ogromne korzyści społeczne i gospodarcze; mając na uwadze, że umożliwianie ludziom młodym zdobywania wykształcenia i umiejętności potrzebnych im do uwolnienia własnego potencjału oraz tworzenie możliwości zatrudnienia są niezbędne do wspierania stabilności, trwałego wzrostu gospodarczego, spójności społecznej i rozwoju w regionie;
- D. mając na uwadze, że EUTF ma pełnić funkcję narzędzia rozwoju, które łączy zasoby pozyskane od różnych darczyńców w celu umożliwienia szybkiej, elastycznej, uzupełniającej, przejrzystej i zbiorowej reakcji UE na różne aspekty sytuacji nadzwyczajnej;
- E. mając na uwadze, że 1,5 mld osób na świecie zamieszkuje niestabilne regiony i państwa, a obszary pozbawione rządu powiększają się, rzucając całe grupy społeczne na pastwę ubóstwa, bezprawia, wzrostu korupcji i przemocy; mając na uwadze, że EUTF został opracowany w celu udzielania pomocy 23 państwom w trzech regionach Afryki (Róg Afryki; Sahel i basen jeziora Czad; Afryka Północna), w których leżą niektóre z najbardziej niestabilnych państw afrykańskich, które są narażone na zjawisko migracji, będąc państwami pochodzenia, tranzytu lub docelowymi, jeśli nie wszystkimi trzema naraz, oraz które skorzystają w największym stopniu z tej formy pomocy finansowej UE; mając na uwadze, że afrykańscy sąsiedzi kwalifikujących się krajów także mogą odnieść korzyści, określane dla każdego przypadku z osobna, z projektów EUTF o wymiarze regionalnym, mających na celu zajęcie się regionalnymi przepływami migracyjnymi i powiązanymi wyzwaniami transgranicznymi;
- F. mając na uwadze, że celem EUTF jest wyeliminowanie przyczyn migracji nieuregulowanej i wysiedleń w krajach pochodzenia, tranzytu i docelowych poprzez pięć priorytetowych obszarów, a mianowicie: 1) korzyści rozwojowe migracji; 2) legalna migracja i mobilność; 3) ochrona i azyl; 4) zapobieganie i zwalczanie migracji nieuregulowanej; oraz 5) powrót, readmisja i reintegracja;
- G. mając na uwadze, że wkład UE wynosi 1,8 mld EUR, a Komisja może pozyskać także dodatkowe środki pieniężne od państw członkowskich UE i innych darczyńców na równoważną kwotę; mając na uwadze, że EUTF ma stanowić uzupełnienie istniejącej pomocy UE na rzecz regionów obejmującej kwotę ponad 10 mld EUR do 2020 r., w celu wspierania zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu;
- H. mając na uwadze, że w 2014 roku utworzono dwa fundusze powiernicze UE, a mianowicie fundusz powierniczy Bekou poświęcony stabilizacji i odbudowie Republiki Środkowoafrykańskiej, który przyniósł dobre wyniki, oraz fundusz Madad stanowiący reakcję na kryzys syryjski;
- I. mając na uwadze, że w globalnym sprawozdaniu Funduszu Ludnościowego ONZ (UNFPA) dotyczącym ICPD po 2014 r. („ICPD Beyond 2014 Global Report”), opublikowanym w dniu 12 lutego 2014 r., podkreślono, że ochrona kobiet i osób młodych dotkniętych przemocą musi być priorytetem międzynarodowej agendy rozwoju;
- J. mając na uwadze, że fundusze powiernicze stanowią element reagowania doraźnego – pokazując szczupłość zasobów i ograniczoną elastyczność charakterystyczne dla ram finansowych UE – lecz mimo to niezbędnego do zapewnienia szybkiej i globalnej odpowiedzi na kryzysy humanitarne, w tym kryzysy o długotrwałym charakterze;

Wtorek, 13 września 2016 r.

K. mając na uwadze, że UE będzie kontynuować wysiłki zmierzające do skutecznego wdrożenia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 i kolejnych rezolucji ONZ w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa;

Przydział środków finansowych i aspekty budżetowe

1. przypomina, że przydział środków finansowych obejmuje trzy główne etapy: obietnicę, zobowiązanie i działanie/płatność; zwraca jednak uwagę, że należy wyciągnąć wnioski z poprzednich funduszy powierniczych; ubolewa nad faktem, że do chwili obecnej wkład państw członkowskich jest nadal zbyt niski, gdyż ograniczył się jedynie do niewielkiej części wkładu Unii, a zatem jest daleki od osiągnięcia oficjalnego zobowiązania, które wynosiło jedynie 81,71 mln EUR w kwietniu 2016 r. (lub 4,5 % przewidywanej kwoty 1,8 mld EUR); podkreśla, że obietnice i zobowiązania muszą przekładać się na działania; przypomina Radzie i Komisji, że skuteczna pomoc charakteryzuje się terminowym i przewidywalnym finansowaniem, i wzywa do wydatkowania tych środków w trybie przyspieszonym;

2. z zadowoleniem przyjmuje zamiar szybszego i bardziej elastycznego wydatkowania środków w sytuacji nadzwyczajnej, a także połączenia różnych źródeł finansowania w celu zareagowania na kryzys migracyjny i uchodźczy objawiający się w wielu wymiarach; krytycznie ocenia fakt, że Komisja przekierowała środki z celów i zasad aktów podstawowych, aby przekazać je za pośrednictwem EUTF, ponieważ stanowi to naruszenie przepisów finansowych, a ponadto naraża na ryzyko powodzenie długoterminowych strategii politycznych Unii; apeluje zatem o korzystanie z nowych środków, kiedy tylko jest to możliwe, oraz o zapewnienie pełnej przejrzystości w odniesieniu do pochodzenia i przeznaczenia środków;

3. zauważa, że w dziedzinie działań zewnętrznych fundusze powiernicze UE mają na celu przede wszystkim umożliwienie szybkiego reagowania na określone sytuacje nadzwyczajne lub następujący po nich kryzys poprzez zwiększenie oddziaływania wkładu państw członkowskich UE i innych darczyńców przy jednoczesnym zwiększaniu widoczności europejskich wysiłków na świecie; podkreśla jednak, że państwa członkowskie nie powinny zapominać o swoim zaangażowaniu pod względem osiągnięcia wartości docelowej stanowiącej 0,7 % dochodu narodowego brutto (DNB) na potrzeby oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA); wzywa zatem państwa członkowskie do wywiązania się ze zobowiązań dotyczących zarówno wartości docelowej 0,7 % na potrzeby ODA, jak i ich wkładu w fundusz powierniczy UE dla Afryki;

4. podkreśla niestabilność dobrowolnych wkładów i wzywa państwa członkowskie do honorowania podjętych zobowiązań oraz do szybkiego i efektywnego dostosowania się do wkładu Unii, aby można było w pełni wykorzystać potencjał EUTF, zamiast zapewniania minimum niezbędnego do uzyskania prawa głosu w Radzie Strategicznej;

5. ubolewa nad faktem, że fundusze powiernicze prowadzą do pomijania władzy budżetowej i osłabiania jedności budżetu; stwierdza, że utworzenie tego instrumentu doraźnej pomocy oznacza de facto przyznanie, że wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (WRF) są niedoszacowane; przypomina, że budżet Unii opiera się w 85 % na wkładach państw członkowskich; uważa, że utworzenie EUTF sprowadza się w praktyce do przeglądu pułapów aktualnych WRF poprzez zwiększenie wkładów państw członkowskich; podkreśla w związku z tym, że utworzenie instrumentów finansowych poza budżetem UE musi mieć charakter wyjątkowy; ubolewa, że Parlament Europejski nie jest reprezentowany w Radzie Strategicznej, pomimo faktu, że z budżetu Unii pochodzą znaczne środki; apeluje o zaproszenie władzy budżetowej do zasiadania w Radzie Strategicznej;

6. zauważa, że środki finansowe przydzielane przez UE na potrzeby funduszu powierniczego UE dla Afryki pochodzą obecnie głównie z 11. EFR; podkreśla, że EUTF został ustanowiony, gdyż budżet UE oraz WRF nie posiadają wystarczających zasobów ani elastyczności wymaganych do szybkiego i kompleksowego zwalczania różnych wymiarów takich kryzysów; wzywa UE do wypracowania bardziej całościowego rozwiązania dla finansowania w sytuacjach kryzysowych w ramach tegorocznej rewizji WRF na lata 2014–2020 oraz rewizji instrumentów finansowania zewnętrznego w roku 2016 w celu zwiększenia skuteczności i reaktywności pomocy humanitarnej i rozwojowej dostępnej w ramach budżetu UE;

7. apeluje w szczególności o odpowiedni przegląd pułapu, aby umożliwić uwzględnienie mechanizmów kryzysowych w WRF w celu przywrócenia jedności budżetowej; uważa, że przegląd WRF zapewniłby większe bezpieczeństwo budżetowe, demokratyczne i prawne; podkreśla ponadto potrzebę przeprowadzenia przeglądu przepisów finansowych

Wtorek, 13 września 2016 r.

w celu ułatwienia zarządzania środkami w budżecie UE oraz osiągnięcia –w ramach zintegrowanego podejścia – większej synergii pomiędzy budżetem Unii, EFR i dwustronną współpracą, aby zwiększyć wpływ środków na finansowanie rozwoju i wytyczyć drogę ku włączeniu EFR do budżetu, przy utrzymaniu poziomu zasobów, jak przewidziano począwszy od 2021 r.; wzywa Komisję do podjęcia natychmiastowych działań w celu zwiększenia zaangażowania władzy budżetowej i lepszego dostosowania funduszy powierniczych i innych mechanizmów budżetowych, w szczególności poprzez uwzględnienie ich w budżecie Unii;

8. zwraca uwagę, że Parlament Europejski wykazał się odpowiedzialnością jako instytucja wchodząca w skład władzy budżetowej, wyrażając zgodę na pilne odblokowanie środków finansowych; wyraża jednak ubolewanie z powodu mnożenia liczby instrumentów nadzwyczajnych, co prowadzi do porzucenia metody wspólnotowej; zapewnia o woli zachowania podstawowych zasad budżetu Unii, a zwłaszcza zasady jedności i współdecyzji; uważa, że faktycznie pilną kwestią jest ponowne rozważenie zdolności reagowania Unii Europejskiej w obliczu głębokich kryzysów, zwłaszcza jeżeli chodzi o wymiar budżetowy; uzależnia swoją zgodę na przyszłe propozycje instrumentów kryzysowych od włączenia tych aspektów do przeglądu śródkresowego WRF, który przypada pod koniec 2016 r.;

9. zauważa, że dalsze środki finansowe zostały pozyskane z innych instrumentów finansowych w ramach budżetu UE, takich jak Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (DCI) na kwotę 125 mln EUR, instrument pomocy humanitarnej na kwotę 50 mln EUR oraz Europejski Instrument Sąsiedztwa (ENI) na kwotę 200 mln EUR;

10. zauważa, że z całego wkładu UE w wysokości 1,8 mld EUR tylko 1 mld EUR z rezerwy EFR stanowi dodatkowe źródło; wyraża zaniepokojenie faktem, że finansowanie EUTF może być realizowane ze szkodą dla innych celów rozwojowych; przypomina, że narzędzie, jakim jest EUTF, powinno być komplementarne w stosunku do już istniejących instrumentów, i wzywa Komisję do zapewnienia przejrzystości i odpowiedzialności w zakresie wykorzystania i wielkości bieżących linii budżetowych stanowiących wkład w EUTF;

11. zdecydowanie podkreśla, że środki pieniężne ze źródeł EFR i ODA muszą być przeznaczane na rozwój gospodarczy, ludzki i społeczny w państwie przyjmującym, ze szczególnym uwzględnieniem wyzwań związanych z rozwojem określonych w decyzji funduszu powierniczego; podkreśla, że bez bezpieczeństwa rozwój jest niemożliwy; potępia wykorzystanie funduszy EFR i ODA na zarządzanie migracją i jej kontrolę oraz wszelkie inne działania bez celów rozwojowych;

Finansowanie krajów najsłabiej rozwiniętych

12. podkreśla, że wykorzystanie EFR do finansowania funduszu powierniczego UE dla Afryki może mieć wpływ na te kraje afrykańskie będące beneficjentami pomocy, które nie są objęte funduszem powierniczym, a w szczególności na kraje najsłabiej rozwinięte (LDC);

13. głęboko żałuje, że pomimo utrzymującego się znaczenia ODA dla krajów najsłabiej rozwiniętych już i tak niskie poziomy pomocy rozwojowej na rzecz tych krajów uległy obniżeniu drugi rok z rzędu w 2014 r. oraz że kwota pomocy przydzielona tym krajom jest najniższa od dziesięciu lat; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie do zadbania o to, by nie odbierano pomocy najbardziej potrzebującym krajom w celu pokrycia kosztów obecnego kryzysu;

Rola społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych, lokalnych władz i organizacji międzynarodowych

14. uważa, że EUTF dla Afryki powinien przyczynić się do rozwoju w krajach tranzytu i pochodzenia migrantów, wzmocnienia i poprawy jakości lokalnych usług publicznych (usług socjalnych, zdrowia, kształcenia, żywienia, kultury) oraz uczestnictwa w życiu politycznym i sprawowania rządów, zwłaszcza poprzez projekty angażujące lokalne społeczności; uważa, że fundusz powinien przyczynić się do rozwoju zatrudnienia w lokalnych sektorach, przy jednoczesnym poszanowaniu praw człowieka i środowiska; uważa w tym kontekście, że należy zasięgać opinii samorządów lokalnych jako pełnoprawnych partnerów, o ile istnieją pełne gwarancje skuteczności i dobrego zarządzania zgodnie z zasadami skuteczności pomocy, oraz podkreśla, że samorządy lokalne powinny być też głównymi podmiotami odpowiedzialnymi za usługi publiczne świadczone na szczeblu lokalnym; uważa, że społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, organizacje międzynarodowe i diaspory powinny wzajemnie się uzupełniać i odgrywać zasadniczą rolę w eliminowaniu podstawowych przyczyn migracji i poprawie usług lokalnych;

Wtorek, 13 września 2016 r.

15. przypomina, że samorządy regionalne i lokalne, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i NGO są naturalnymi partnerami w ramach skutecznej polityki rozwoju oraz że stały dialog z władzami krajowymi i lokalnymi społecznościami jest niezbędny w celu określenia wspólnych strategii i priorytetów oraz umożliwienia – w ramach wdrażania funduszu – podejścia opartego na dowodach, w szczególności w krajach wykazujących niewystarczające gwarancje dobrego zarządzania i przejrzystości; wzywa do poszanowania zasady pomocniczości i odpowiedzialności także w tym obszarze działania; podkreśla, że samorządy terytorialne, lokalne społeczeństwo obywatelskie i inne NGO powinny być silnie zaangażowane na etapie programowania i wdrażania EUTF; zwraca się do Komisji o wyjaśnienie i sformalizowanie procedur konsultacji z tymi podmiotami, tak aby zapewnić ich skuteczne uczestnictwo w dyskusjach odbywających się w komitetach operacyjnych, z jasnymi i przejrzystymi kryteriami kwalifikowalności;

16. podkreśla znaczenie zapewnienia lepszej równowagi finansowania skierowanego do rządów państw będących beneficjentami, a zwłaszcza do wiarygodnych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, które mają większą świadomość deficytów społecznych wymagających wsparcia;

17. przypomina o znaczeniu podejścia do odporności skoncentrowanego na ludziach i lokalnej społeczności oraz wyraża mocne przekonanie, że EUTF powinien skupiać się nie tylko na rozwoju gospodarczym, lecz także na projektach na poziomie najbliższym obywatelom, mających na celu konkretnie poprawę jakości oraz sprawiedliwości i powszechnego dostępu do podstawowych usług, a także szkolenia dotyczące rozwijania umiejętności lokalnych, a także zaspokojenia potrzeb szczególnie wrażliwych społeczności, w tym mniejszości;

Przejrzystość i jasność na potrzeby skuteczniejszego osiągnięcia celów

18. dostrzega złożoność i wielowymiarowy charakter obecnego kryzysu uchodźczego; ostrzega jednak przed poważnym ryzykiem nadużycia pomocy rozwojowej UE, w szczególności w krajach dotkniętych konfliktami, w których kwestie bezpieczeństwa, migracji i rozwoju są ściśle ze sobą powiązane; podkreśla, że projekty objęte EUTF, zaprojektowane z wykorzystaniem źródeł przeznaczonych zasadniczo na cele rozwojowe, muszą mieć cele związane z rozwojem; podkreśla, że projekty ukierunkowane na wzmocnienie zdolności w zakresie bezpieczeństwa w poszczególnych krajach muszą być zaprojektowane w taki sposób, by ich końcowe rezultaty koncentrowały się na ograniczaniu ubóstwa, a także na stabilizacji krajów będących beneficjentami pomocy;

19. przypomina Komisji i organom, którym powierzono bezpośrednie zarządzanie funduszem powierniczym, że zasoby pochodzące z EFR i innych funduszy rozwojowych muszą być wykorzystywane wyłącznie na działania bezpośrednio związane z pomocą rozwojową; apeluje do Komisji o zapewnienie wyraźnej gwarancji ww. wykorzystania środków oraz dostarczanie regularnych i szczegółowych sprawozdań z wykorzystania tych funduszy;

20. podkreśla, że budżetu UE nie można wykorzystywać do bezpośredniego finansowania operacji wojskowych czy obronnych (art. 41 ust. 2 TUE), jednak nie wyklucza się jednoznacznie operacji pokojowych mających cele rozwojowe; przypomina też, że art. 209 i 212 TFUE nie wykluczają jednoznacznie finansowania budowania zdolności w sektorze bezpieczeństwa;

21. wzywa Komisję, Radę Strategiczną i Komitet Operacyjny do skoncentrowania się przede wszystkim na budowaniu zdolności, stabilności i pokoju, odporności, dobrobytu oraz na wzmocnieniu pozycji lokalnych społeczności, a także propagowaniu, ochronie i egzekwowaniu praw człowieka oraz tworzeniu miejsc pracy i szkoleniach, zwłaszcza dla kobiet i osób młodych;

22. podkreśla zdecydowanie, że ostatecznym celem polityki rozwoju UE, jak określono w art. 208 TFUE, musi być ograniczenie oraz eliminacja ubóstwa; w tym względzie ubolewa nad faktem, że podczas gdy wkład UE w EUTF będzie opierał się przede wszystkim na zasobach ODA, ten mechanizm finansowania nie będzie koncentrował się wyłącznie na celach ukierunkowanych na rozwój; podkreśla, że należy dokonać wyraźnego, przejrzystego i zrozumiałego rozróżnienia w ramach EUTF między pulą środków finansowych przeznaczonych na działania rozwojowe z jednej strony, a pulą na działania związane z zarządzaniem migracją, kontrolami granicznymi oraz na wszystkie inne działania z drugiej strony; podkreśla, że osłabianie ODA polegające na wykorzystywaniu mniejszych środków pieniężnych na walkę ze skrajnym ubóstwem podważyłoby znaczne postępy poczynione w zakresie międzynarodowego rozwoju oraz zagroziłoby nowo przyjętym celom zrównoważonego rozwoju;

Wtorek, 13 września 2016 r.

Spójność polityki UE i zaangażowanie na rzecz praw człowieka

23. wzywa UE do większej spójności podczas podejmowania działań w dziedzinie międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju z dwojakiego punktu widzenia: UE i państwa członkowskie powinny z jednej strony działać zgodnie ze swoimi zobowiązaniami, a z drugiej strony wykazywać ogólną spójność w swoich politykach zewnętrznych i instrumentach odnoszących się do regionu Afryki, ze szczególnym uwzględnieniem ducha współzarządzania w ramach umowy AKP–UE z Kotonu; biorąc pod uwagę ten drugi punkt widzenia uważa, że EUTF powinien odzwierciedlać zasady spójności polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz komplementarności między wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz rozwoju i powinien być wolny od wszelkich sprzeczności między celami rozwojowymi a polityką dotyczącą bezpieczeństwa, kwestii humanitarnych i migracji; wyraża nadzieję, że pakiet dotyczący lepszego stanowienia prawa przyczyni się do zwiększenia spójności polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez uwzględnienie rozwoju i praw człowieka we wszystkich ocenach skutków;

24. przypomina, że zasady i kryteria, którym podlega pomoc rozwojowa w ramach projektów finansowanych z EUTF, muszą być ustalone zgodnie z podzielanymi wartościami i wspólnym interesem, w szczególności w zakresie przestrzegania i propagowania praw człowieka; w tym względzie podkreśla, że polityka UE dotycząca współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa, zarządzania migracją oraz zjawiska handlu ludźmi i ich przemytu powinna obejmować konkretne zapisy mające na celu zapewnienie poszanowania praw człowieka i rządów prawa, ze szczególnym uwzględnieniem praw kobiet, praw osób LGBTI, praw reprodukcyjnych i seksualnych oraz zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, praw dzieci oraz mniejszości i innych szczególnie zagrożonych grup; przypomina, że UE powinna wspierać walkę z dyskryminacją ze względu na religię lub światopogląd, płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, wiek, niepełnosprawność i orientację seksualną;

25. zauważa, że fundusze powiernicze muszą przyczynić się do realizacji długoterminowych celów w postaci zapewnienia pokoju i wzmocnienia sprawowania rządów w krajach będących beneficjentami; podkreśla konieczność starannej i systematycznej oceny wpływu działań finansowanych w ramach EUTF dla Afryki na dostarczanie pomocy humanitarnej; podkreśla, że EUTF nie powinien negatywnie oddziaływać na unijną długoterminową współpracę na rzecz rozwoju; podkreśla, że odpowiedzialność i komplementarność długoterminowych i krótkoterminowych projektów musi być zagwarantowana, zabezpieczona i dostosowana do istniejących regionalnych i krajowych strategii UE na rzecz regionu Sahelu, Zatoki Gwinejskiej, Rogu Afryki i Afryki Północnej; podkreśla, że w celu dobrej alokacji środków, a także dla rozwijania ścisłego partnerstwa z wieloma podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, konieczna jest kompleksowa diagnoza kraju i sektora; przyjmuje z zadowoleniem komponent badawczy zintegrowany z funduszem powierniczym UE jako potencjalną okazję do stworzenia możliwości rozwojowych i synergii między UE a zainteresowanymi krajami;

Cele i działania następcze

26. wzywa Komisję do regularnego monitorowania, na co środki z EUTF są przeznaczone oraz w jaki sposób są przydzielane, a także apeluje o zwiększenie uprawnień Parlamentu w zakresie kontroli EUTF; w szczególności wzywa Radę i Komisję do regularnego przekazywania informacji na temat konkretnych działań podejmowanych zarówno przez UE, jak i państwa Afryki podczas wykorzystywania tych środków pieniężnych oraz osiągniętych wyników;

27. wyraża zaniepokojenie brakiem koordynacji między wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w zarządzanie EUTF (w szczególności pomiędzy Dyrekcją Generalną Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju (DG DEVCO) oraz jej Dyrekcją ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności (ECHO)) oraz brakiem jasnych wytycznych informujących o dostępnych sposobach finansowania; wyraża ubolewanie, że kryteria finansowania i fundusze dostępne dla społeczeństwa obywatelskiego w ramach EUTF nie są jasne i przejrzyste; przypomina o potrzebie lepszej komunikacji między Komisją, państwami członkowskimi i Parlamentem w związku z programowaniem i wdrażaniem działań EUTF w wymiarze ogólnym, co posłuży dalszemu planowaniu ewentualnych kolejnych funduszy powierniczych; apeluje, aby Komisja zwróciła szczególną uwagę na spójność i koordynację działań funduszu z regionalnymi programami rozwoju (RDP) w celu uniknięcia powielania działań oraz skupienia się w pierwszej kolejności na rozwoju, a nie na ochronie i kontroli granic kosztem migrantów; wzywa Komisję – z tego samego powodu oraz w celu zmaksymalizowania oddziaływania i skuteczności pomocy na szczeblu globalnym – do utrzymania zacieśnionego dialogu z ONZ w kontekście EUTF; wzywa Komisję do wzmocnienia wysiłków na rzecz bardziej systematycznej oceny skutków swojej polityki i finansowania, w tym EUTF, zwłaszcza w odniesieniu do skutków wywieranych na zrównoważony rozwój, prawa człowieka i równość płci, oraz do uwzględnienia wyników tych ocen w swoich politykach i programach;

Wtorek, 13 września 2016 r.

28. podkreśla brak dotychczasowego zaangażowania Parlamentu w tworzenie EUTF i zauważa konieczność zagwarantowania – dzięki szczegółowym i regularnym sprawozdaniom składanym przez Komisję – kontroli Parlamentu nad realizacją działań finansowanych z tego funduszu;

29. wyraża przekonanie, że z uwagi na wyjątkową elastyczność i szybkość działań charakteryzującą fundusz powierniczy okresowe sprawozdania powinny być przekazywane Parlamentowi co najmniej co sześć miesięcy; wyraźnie podkreśla potrzebę przejrzystego monitorowania wyników, oceny i rozliczalności;

30. wyraża przekonanie, że przejrzystość, komunikacja i widoczność w odniesieniu do projektów opracowywanych w ramach EUTF mają ogromne znaczenie w kontekście rozpowszechniania wyników oraz zaangażowania i uwrażliwiania europejskich podmiotów prywatnych, władz lokalnych i regionalnych, NGO i społeczeństwa obywatelskiego w celu stworzenia warunków dla większego zaangażowania i ułatwienia uczestnictwa państw członkowskich;

31. podkreśla potrzebę dokładnego monitorowania wdrażania przepisów w sprawie redystrybucji, zastępowania w krajach pochodzenia oraz zobowiązań finansowych państw członkowskich, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka;

32. przypomina, że polityka migracyjna UE powinna przede wszystkim skupiać się na eliminowaniu podstawowych przyczyn migracji; podkreśla, że polityka migracyjna UE powinna działać tak, by pomagać w budowie pokoju i stabilności oraz wspieraniu rozwoju gospodarczego zgodnie z celami nr 3, 4 i 5, 7. punktem celu nr 10 i celem nr 16 agendy na rzecz celów zrównoważonego rozwoju 2030, poprzez ściślejszą współpracę z państwami trzecimi, aby poprawić współpracę dotyczącą zachęcania do powrotu i reintegracji w państwach pochodzenia migrantów, w tym migrantów wysoko wykwalifikowanych, dobrowolnych powrotów i readmisji, w sposób, który zwiększy ich możliwości;

33. podkreśla, że niestabilność i brak poczucia fizycznego bezpieczeństwa stanowią główne przyczyny przymusowych przesiedleń, i dlatego popiera stosowanie we wdrażaniu funduszu podejścia uwzględniającego specyfikę konfliktu, w ramach którego priorytetowo traktowane będą: zapobieganie konfliktom, budowa państwa, dobre zarządzanie i promowanie praworządności; wyraża przekonanie, że EUTF to wielka szansa dla Unii Europejskiej, aby wzmocnić współpracę i dialog polityczny z partnerami afrykańskimi, w szczególności w zakresie skutecznej realizacji umów o readmisji i powrocie, oraz budować wspólne strategie w zakresie zarządzania przepływami migracyjnymi; wskazuje potrzebę podziału odpowiedzialności między UE a jej partnerów z Afryki zgodnie z konkluzjami szczytu, który odbył się w Valletcie w listopadzie 2015 r.; wyraża jednak przekonanie, że nie należy wykorzystywać pomocy rozwojowej w celu ograniczenia przepływów migrantów i osób ubiegających się azyl, a projekty objęte EUTF nie powinny stanowić pretekstu do niedopuszczania do wyjazdów lub uszczelniania granic pomiędzy krajami, ignorując jednocześnie przyczyny zmuszające ludzi do opuszczania swoich domów; wyraża poważne zaniepokojenie wpływem, jaki EUTF może mieć na prawa człowieka w sytuacji, gdy powstrzymywanie migracji odbywa się poprzez współpracę z krajami, w których dochodzi do systematycznych lub poważnych naruszeń praw podstawowych; zwraca się do Komisji o zadbanie o to, by fundusz spełniał swoją rolę, pomagając bezpośrednio osobom w potrzebie i nie finansując rządów odpowiedzialnych za łamanie praw człowieka; wzywa do lepszego poszanowania praw człowieka migrantów w projektach finansowanych przez UE;

34. podkreśla, że ważne jest, aby zrozumieć przyczyny i konsekwencje migracji międzynarodowej z punktu widzenia płci, w tym proces podejmowania decyzji i mechanizmy prowadzące do migracji; przypomina, że kobiety i dziewczęta będące uchodźczyniami i migrantkami są szczególnie narażone, gdy znajdują się w sytuacji, w której nie można zapewnić im bezpieczeństwa i w której mogą stać się obiektami przemocy seksualnej lub wykorzystywania; podkreśla, że EUTF musi przyczynić się do ochrony, wsparcia lub pomocy na rzecz szczególnie narażonych migrantów, uchodźców i ofiar handlu ludźmi oraz że należy zwrócić szczególną uwagę na kobiety i dzieci;

35. zwraca uwagę, że EUTF dla Afryki został utworzony po szczycie afrykańskich i europejskich szefów państw i rządów w Valletcie poświęconym kwestiom migracji; apeluje do Komisji o przedstawienie Parlamentowi przeglądu konkretnych działań podjętych w następstwie szczytu, zwłaszcza w dziedzinie rozwoju, walki z przemytnikami i podpisywania umów o powrocie, readmisji i reintegracji; apeluje do Rady, aby przyznała Komisji niezbędne mandaty do zawierania takich umów z krajami, których dotyczy EUTF;

o

o o

Wtorek, 13 września 2016 r.

36. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, parlamentom państw członkowskich, współprzewodniczącym Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE oraz przewodniczącemu Parlamentu Panafrykańskiego.
